

Boeier Constanter 100 jaar en 'Boot van het jaar'

De Boeier Constanter van de familie Halbertsma te Grouw beleefde onlangs het feit, dat dit prachtige, goed onderhouden schip 100 jaar geleden te water ging van de werf van de befaamde Eeltsje Holtrop van der Zee te Joure. Het feit van deze verjaardag heeft bij de opening van de Sneekweek geleid tot een manifestatie in Sneek, waar namens Sneek Promotie aan de eigenaar in een bijeenkomst in de raadzaal een anderhalve meter lange wimpel met Sneeker wapen en tekst benevens een oorkonde werd aangeboden. Een en ander hield verband met het feit, dat de Constan-

ter benoemd werd tot 'Boot van het jaar', waarbij voorgingen de reddingsvlet Jansje Baart uit Lemmer (1974), Het jacht Elisabeth, waarmee Hoekmeyer om de wereld voer (1975), de Great Escape van watersportbedrijf Twellegea (1976).

Zowel van de zijde van Sneek Promotion als door de eigenaar, de heer P. G. Halbertsma, zijn bij deze feestelijke plechtigheid interessante gegevens over de Constanter meegedeeld, terwijl het Fries Scheepvaartmuseum te Sneek een kleine expositie kon inrichten met in het centrum een schitterend model van de Constanter (in particulier bezit), dat in drie jaar tijds werd gebouwd door de inmiddels

overleden scheepsbouwer H. Hoogveen, destijds te Balk, die in zijn jeugd bij het bedrijf van Holtrop van der Zee heeft gewerkt. Toen hij met pensioen ging, begon hij aan zijn model, waarbij hij gebruik maakte van de opmetingen vanwege het Stamboek Ronde en Platbodemschepen door de heer L. Stelwagen te Grouw (1955) en van eigen opmetingen.

Aan de mededelingen van de heer Halbertsma ontlene wij, dat de boeier in de winter van 1876/1877 door Eeltsje-baas werd gebouwd in opdracht van de heer mr. Jan Minnema Buma te Huizum. Holtrop van der Zee sprak van een 'Jagt', dat hij afleverde op 13 juni 1877. Zijn nota vermeldt: 'Dit Jagt bovengenoemt later afgemaakt voor den Heer W. A. Tromp aangenomen te leveren voor de som van tweeduizend gulden' (Werkboek Holtrop van der Zee). De opdrachtgever verkocht namelijk de Boeier tijdens de bouw aan genoemde Wigle Ages Tromp te Woudsend, die als bewonderaar van Constantijn Huygens het schip Constanter noemde, welke naam de Boeier hield, toen hij in 1887 werd verkocht aan jonkheer Arent Johannes van Sminia op de Klinze te Oudkerk, die er tochten mee maakte naar Amsterdam en Antwerpen.

Na 14 jaar uitstekend beheer verkocht hij de Boeier aan de heer Pieter Goslik Halbertsma te Grouw en wel in 1901. Met complete inventaris bedroeg de koopsom f 1600.—. Na het overlijden van de heer Halbertsma in 1925 kwam de Constanter in eigendom aan de heer Hidde Binnert Halbertsma, die in 1967 het schip aan de N.V. Halbertsma verkocht. Sinds 1970 behoort de Constanter aan de huidige eigenaar, die er prat op gaat, dat het schip, ondanks zijn hoge leeftijd, nog in uitstekende staat verkeert. Hij zei:

'Aan het onderhoud is veel aandacht besteed. Nimmer werd de fout gemaakt dat men de aantasting van het hout door water- en weersinvloeden te ver liet komen. Steeds werd er op tijd ingegrepen. Hoewel er meer ronde en platbodemschepen zijn die een nog hogere ouderdom bereikt hebben, neemt de Constanter in de klasse boeiers een unieke plaats in. Wel in de eerste plaats door de prachtige lijnen die de bouwer aan het schip heeft weten te geven. Men dient daarbij te

De Boeier Constanter werd bij de opening van de Sneekweek uitgeroepen tot boot van het jaar.

(Foto Paul Vogt)

bedenken, dat deze schepen destijds geheel 'op het oog' gebouwd werden. En in de tweede plaats vanwege het feit, dat aan het interieur nauwelijks een concessie is gedaan, of het moest zijn dat er sinds tien jaar een motor in geplaatst is. Overigens is het interieur nog volkomen gelijk zoals het in 1877 door de bouwer werd afgeleverd. Bij het onderhoud is er steeds angstvallig voor gewaakt niets aan het uiterlijk te veranderen. Wèl heeft men waar dit zinvol was, moderne houtverwerkingstechnieken toegepast. Zo zijn onder andere de inhouten, die vroeger uit kromgegroeide eikestammen werden gezaagd, later gemaakt uit watervast op elkaar gelijkjnde planken. Dit geeft een onverwoestbaar geheel.

Ook het berghout is hier en daar op deze wijze vernieuwd. Door deze werkwijze is men in staat deze oude schepen op verantwoorde wijze in goede staat te houden. Dit voorbeeld heeft dan ook navolging gevonden, onder meer bij het Friese Statenjacht Friso'.

De heer Halbertsma wees er in Sneek op, dat de Constanter een bijzonder snel schip is. Op ruim water laat het vele moderne schepen, zoals bijvoorbeeld een 16 kwadraat, achter zich: een bewijs hoe de scheepsbouwers van weleer de kunst verstonen snelheid en schoonheid met elkaar in harmonie te brengen. Wat de afmetingen betreft: de lengte over alles bedraagt 8,05 meter, de breedte 3,20 m, het totale zeiloppervlak is 59,95 vierk. meter, terwijl de hoogte van de mast boven de waterlijn 13,80 m bedraagt. Het glanzende schip wekte uiteraard de belangstelling van een groot publiek op, terwijl dit varende monument op de avond van 5 aug. tijdens de verlichte vlootshow door de Sneeker grachten speciaal de aandacht trok, geheel in de geest van de eigenaar: 'een huldebetoon aan de nagedachtenis van zijn bouwer: Eeltsje Holtrop van der Zee'.

P.V.